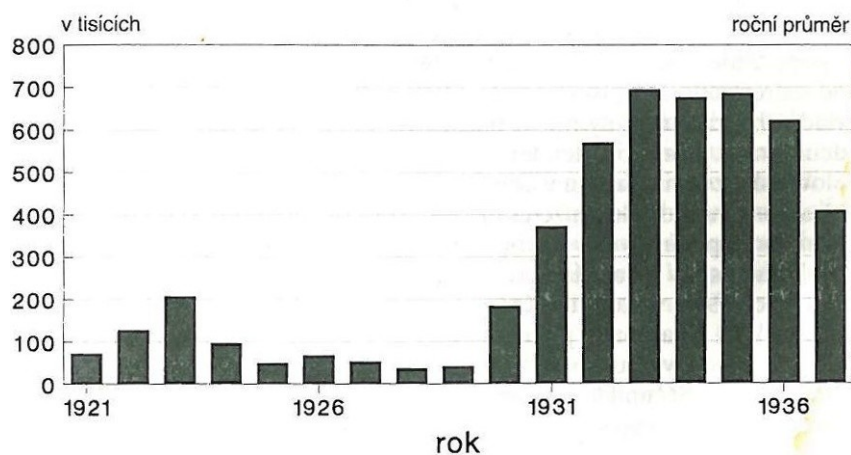

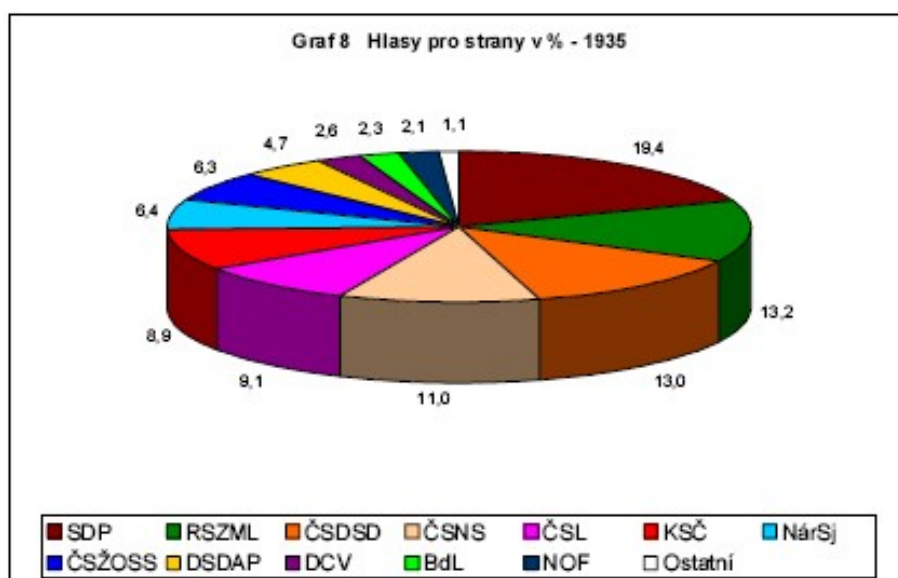
Přílohy

Příloha č. 1: Vývoj nezaměstnanosti v ČSR v letech 1921 až 1937

zdroj: BĚLINA, Pavel, et al. *Dějiny země Koruny české II.* 1. vyd. Praha : Paseka, 1992. 309 s. ISBN 80-85192-30-6. s. 181

Příloha č. 2: Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Národního shromáždění v roce 1935 na území České republiky

zdroj: Výsledky voleb do PS NS v roce 1935 na území České republiky. In Český statistický úřad. *Volby do zákonodárných orgánů Československa a České republiky 1920 - 2006* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2.10. 2008, 5.11. 2008 [cit. 2011-11-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/4220-08>>.

Příloha č. 3: Vývoj počtu koncesionářů rozhlasu v letech 1927 – 1933

Území	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933
Čechy	158 765	163 566	165 272	182 541	223 806	286 969	360 873
z toho Pražská oblast	144 183	147 650	147 686	161 662	195 625	244 309	304 803
% podíl z ČR	65,3	61,9	55,1	51,3	50,9	51,7	53,2
Morava	48 123	53 783	71 409	89 567	107 325	124 263	143 944
Čechy + Morava	206 888	217 349	236 681	272 108	331 131	411 232	504 817
% podíl z ČR	94,0	91,2	88,3	86,3	86,1	87,1	88,1
Slovensko	13 061	19 817	29 311	40 030	49 323	55 985	62 618
% podíl z ČR	5,9	8,3	10,9	12,7	12,8	11,9	10,9
Podkarpatská Rus	700	1 175	1 970	3 103	4 059	4 970	5 674
% podíl z ČR	0,1	0,5	0,8	1,0	1,1	1,0	1,0
ČR	220 649	238 341	267 962	315 241	384 513	472 187	573 109

zdroj: PIŠTORA, Ladislav. Vznik prvního masmédia - rozhlasu ve dvacátých a třicátých letech minulého století v Československé republice: Vývoj počtu radiokoncesionářů v době první republiky. *Statistika*. 1-2006, 74-85. Dostupné z: <http://panda.hyperlink.cz/cestapdf/pdf06c1/pistora.pdf>, str. 77

Příloha č. 4: Vývoj počtu koncesionářů rozhlasu v letech 1934– 1938

Území	1934	1935	1936	1937	1938*
Čechy	444 387	544 058	591 319	662 126	717 143
z toho Pražská oblast	375 356	459 909	500 597	561 125	608 262
% podíl z ČR	54,1	54,2	53,9	53,7	53,9
Morava a Slezsko	169 105	209 225	232 780	265 567	286 330
Čechy + Morava	613 492	753 283	824 099	927 693	1 003 473
% podíl z ČR	88,4	88,8	88,8	88,8	89,0
Slovensko	73 378	86 294	47 708	106 078	113 042
% podíl z ČR	10,6	10,2	10,5	10,2	10,0
Podkarpatská Rus	6 824	8 378	9 305	10 611	11 540
% podíl z ČR	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
ČR	693 694	847 955	928 112	1 044 382	1 128 055

zdroj: PIŠTORA, Ladislav. Vznik prvního masmédia - rozhlasu ve dvacátých a třicátých letech minulého století v Československé republice: Vývoj počtu radiokoncesionářů v době první republiky. *Statistika*. 1-2006, 74-85. Dostupné z: <http://panda.hyperlink.cz/cestapdf/pdf06c1/pistora.pdf>, str. 82

Příloha č. 5: Písemný záznam rozhovoru s Dr. Šourkem ze dne 23. 11. 1937

ARCHIV
KPR

č. j. 211345/37

Záznam ze dne 23. listopadu 1937.

Navštívil jsem dnes předsedu Radiojournalu dr. Šourka, abych jej požádal o sdělení, v jakém stavu je nyní otázka německého vysílání rozhlasového. Dr. Šourek /za přítomnosti a doplňků dr. Morávka/ pravil toto:

Mělnická stanice se dokončuje. Bude to stanice téměř naprosto určená vysílání německému. Toliko školský rozhlas a bursovní zprávy budou odtud /nebo střídavě z Liblic/ vysílány oboujazyčně. Hlášení německých programů bude jen německé, kromě programů mezinárodního významu, které bude v jazyku českém, německém a v jazycích světových. Bylo sice zásadně vysloveno, že Mělník má i pro české vysílání funkci stanice rezervní, ale to prakticky na jejím programu nebude patrné, pokud skutečně nebude z nějakého důvodu zapotřebí, aby mělnická stanice zaskočila za stanice české.

Postupné uvádění do provozu začne počátkem prosince, ale to bude pouhé technické zkoušení jejího vysílání. Ještě v prvých dvou měsících příštího roku bude program vysílán jen částečně, teprve od 1. března 1938 bude uvedena stanice do provozu v plném rozsahu.

Německý charakter stanice má se jeviti v celém jejím programu. Dr. Šourek mně pak předložil pravidelný program vysílání a podal široký výklad toho, jaké přípravy pro program vysílání se konají po stránce hu-
./.

dební, přednáškové, zpravodajské atd. Nebude samostatného německého orchestru, nýbrž při německém vysílání bude fungovati hlavně orchestr pražského německého divadla a pak orchestry divadel provinciálních, z nichž 5 je na skutečně vysoké úrovni. Program přednáškový i zpravodajský má být veden tak, aby nenarazil na žádnou složku německé veřejnosti, má tedy být co možná nepolitický, zejména nemá snad sloužiti jednostranně jen německému aktivismu.

Pokud jde o organisaci, dr. Šourek již prý přesvědčil německé představitele, také politické, o tom, že v tomto stadiu není možná nějaká samospráva německého vysílání. Vysílání bude obsluhováno německými lidmi, ale bude přičleněno k úřednímu aparátu Radiojournalu přímo a veškerá rozhodovací moc o něm bude vykonávána ústředními orgány Radiojournalu. Pro německý rozhlas bude zřízen poradní sbor o 16 členech německých, zástupcích to německých kulturních ústředí. Zejména vedle institutu pro osvětovou práci bude ve sboru zastoupena také Gesellschaft für deutsche Volksbildung. Předsedou sboru bude předseda čl.sboru poradního, sekč.šéf Wirth, místopředsedou bude vrch.rada Moucha, předseda Institutu. Poradní sbor bude ze svého středu voliti 5členný redakční komitét, jehož předsedou bude rovněž Moucha, a který také bude míti působnost převážně poradní, resp.všecka jeho usnesení budou musit býti schvalována ředitelstvím Radiojournalu.

Osobní stránka obsazení referátů při německém rozhlase souvisí s jistou reorganisací Radiojournalu vůbec. Ředitelé odboru literárního, hudebního a přednáškového /Kareš, Jiráček a Matoušek/ budou totáž zbaveni řízení praž-

ského vysílání a pověření centrálním dohledem na vysílání všech stanic, tudíž i nové stanice mělnické. Jejich působnost při pražské stanici bude svěřena mladším silám.

Řízení programu mělnické stanice bude pak analogicky jako u stanice pražské rozděleno ve tři referáty. Referát hudební a slovesný je již po stránce personální celkem rozřešen. Ředitelem hudebního odboru má býti Holländer. Jemu má býti přidělen kapelník Rieger a na přímluvu ministra Spiny Nettel. Pro službu gramofonových desek Svoboda. Dále jsou pro podřízené funkce uváděny tyto osoby: Kurt Seidel, pí. Eckertová a dirigent Nowak. Tento poslední je dosti blízek sudetoněmecké straně a dr. Šourek se domnívá, že toto gesto vůči SdP. nemůže býti na škodu postavení vysílačky v německé veřejnosti.

Odbor slovesný má býti svěřen Mühlbergerovi, dramatický referát v něm Marrasovi. Pro reportáže má býti /za podpory demokratické strany-Kostka a Bacher-/ Hornik. Dále zde mají býti činní Multerer a Schneider.

Budou 3 hlasatelé, z nichž 2 /Merz z Aše a Zeislervá z Mimoně/ se dobře doplňují. Třetí hlasatel se dosud hledá.

Pro přehled tisku a kulturní hlídku je určen doporučenec strany křesť.sociální Lorenz. Tím je strana demokratická, křesť.sociální a německá strana agrární saturována. S německou sociální demokracií jsou ovšem obtíže, poněvadž prý se interesuje o osoby nekvalifikované a stranicky příliš vyhrocené, jimž prý jde především o otázku výdělkovou. Také požadavek, aby celé německé vysílání bylo svěřeno odpovědnosti jediného ředitele, na ředitelství Radiojournalu ne dosti závislého, kterým by byl učitel Kessler/starosta

města Podmokel/, považuje dr.Šourek za naprosto nemožný z důvodů zásadních. Měl dojem, že zástupci aktivistických stran od tohoto požadavku již upustili a že se spokojili s nějakou podružnější funkcí pro Kesslera, a z toho důvodu s Kesslerem vyjednával. Bohužel však Kessler si prý začal stavěti požadavky, z nichž bylo patrné, že chce přece jen vykonávati funkci na venek rozhodnou a reprezentativní: požadoval místnost, kde by přijímal strany atd., ačkoliv podle představy dr.Šourka Kessler ve své funkci nemá míti vůbec styků se stranami.

Dr.Šourek hodlá učiniti v této věci aktivistům následující návrh, jež pokládá za krajní koncesi německým sociálním demokratům: odbor 3.přednáškový by byl rozdělen ve dva referáty, z nichž jeden by byl svěřen Kesslerovi, druhý pak Ponj Köhlerovi. Kessler by měl hlavně přednáškový rozhlas dělnický. Nemůže jej učiniti ani šéfem celého odboru přednáškového, poněvadž je příliš politicky vyhraněn a jeho rozhled učitele, lidovčevného pracovníka a provinciálního starosty nestačí prý k tomu.

Pan předseda vlády přál si míti v přednáškovém odboru také Urzidila. Dr.Šourek je velice proti tomu, poněvadž Urzidil nemá sympatie ani aktivistů, ani nacionální německé veřejnosti, ^{není spolehlivý v úř. věci} ~~není spolehlivý~~ ani s našeho hlediska státního a byl by pokládán za nežádoucí osobu i s hlediska zahraničních Němců. Ředitel Šourek se domnívá, že se mu podaří tuto věc panu předsedovi vlády rozmluviti, a to tím spíše, poněvadž chystá pro Urzidila jinou funkci. Jedná se totiž o reformu rozhlasového zpravodajství, která je u nás velice špatně organisována. Kdyby se podařilo, což dr.Šourek pokládá za jediné a nejlépe možné řešení, aby řízení zpravodajské roz-

hlasové služby bylo svěřeno osobě zvlášť povoláné, t.j. vrch.radovi Krausovi /dříve z Č.T.K./, tu by pro německou službu zpravodajskou pod Krausovým vedením mohl se Urzidil velmi dobře uplatnit, neboť to je funkce jaksi anonymní, která nevystupuje na veřejnost a nevzbuzuje tudíž kriticism Urzidilových odpůrců. Pro tuto práci by také Urzidil byl zvlášť schopen. Dr.Šourek prosí, aby pan president této věci, /t.j.reorganisaci zpravodajské služby rozhlasové/ věnoval svou pozornost.

Konečně je nerozřešena a dr.Šourkovi působí veliké obtíže otázka osobního složení pětičlenného redakčního sboru německé vysílačky. Sbor má býti, jak řečeno, pětičlenný; jedním členem a zároveň předsedou má být dr.Moucha. Pro další členy pak aktivistické strany uváděly jako kandidáty soc.demokrata Paula, dr.Průšu za křesť.sociály a Haudeka za německé agrárníky. V této věci je odpor soc. demokratů německých velmi značný, neboť energický Paul prý sám stojí za věcí a doléhá na Tauba a Jaksche, aby byli neústupní. Dr.Šourek má za to, že v redakčním sboru nemohou být tak vyloženi politikové. —

Z tohoto vylíčení dr.Šourka vyplývá, že uskutečnění německého rozhlasu stojí v cestě již jen některé otázky osobní, ovšem otázky značně nesnadné. Jde o to, že zejména z německých aktivistických stran strana nejsilnější - němečtí sociální demokraté - jsou v poměru ke svým požadavkům nejméně uspokojeni a budou úpravě jistě velmi opovnovati. Jde při tom ostatně nejenom o otázku vhodnosti osob, nýbrž i o otázku základního názoru na poslání německé stanice, na níž se němečtí sociální demokraté dívají jako na orgán německého aktivismu, kdežto dr.Šourek vědomě

nechce, aby stanice tuto funkci měla. Dívá se na německou vysílačku jako na orgán ryze kulturní a nepolitický.

Dr. Šourek posléze pravil, že by prosil, aby jej pan prezident republiky ještě během tohoto týdne přijal ve slyšení. Odjíždí v sobotu na 10 dní do zahraničí. Po dobu jeho nepřítomnosti bude celá otázka německé stanice zatím blokována, takže jakékoliv nebezpečí, že by v té věci došlo k nějakému definitivnímu řešení některé nevyřešené otázky, neexistuje.-

pan prezident vrací! *Dr. Šourek*
29/XI D

zdroj: Archiv Kanceláře prezidenta republiky. 1057 - D13444 Němci v ČSR - F) různé (něm. rozhlas), karton 143

Příloha č. 6: -Zápis Radiojournalu do seznamu registrovaných podniků důležitých pro obranu státu (foto archivního materiálu).

1938

Hlav. štáb.
oddělení.
obraně výchovy.

32 3

3 3

865788

Z á p í s

do seznamu registrovaných podniků důležitých pro
obranu státu.

Podle § 27, odst.1 a 2 zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb.z.a n., o obraně státu a se zřetělem usnesení Nejvyšší rady obrany státu ze dne 6. dubna 1938 zapisuje ministerstvo národní obrany celý podnik

Radiojournal, Československé spravodajství radiotelefonické, společnost s r.o. v Praze XII., Fochova tř.16, a to jak jeho studia v Praze XII., Fochova tř.16, v Praze I., Národní dům, Brně, Kauniova ul., Mor.Ostravě, Bratislavě, Jakubská ul., a Košicích, tak i vysílací stanice v Praze XIII.-Strašnicích, Liblicích, Poděbradech, Mělníku, Komárově u Brna, Svínově, Feričkách u Bratislavy, Bazské Bystrici a v Hanisce u Košic,

-/kterýžto podnik je podnikem důležitým pro obranu státu podle ustanovení § 18, odst.1, písm. b/ citovaného zákona o obraně státu a § 3, odst.1 vládního nařízení č. 197/1936 Sb.z.a n./-

do seznamu registrovaných podniků důležitých pro obranu státu vzhledem k souhlasu projevěnému tímto podnikem a ministerstvem pošt a telegrafů dopisem ze dne 13. dubna 1938, čís. 368-Hob-1938.

Jako registrovaný podnik podléhá tento podnik nejen ustanovením hlavy III., části 2 zákona o obraně státu a části 5 vládního nařízení č. 197/1936 Sb.z.a n., jakož i ostatním ustanovením uvedeného zákona, vládních nařízení a jiných právních

32 3 ✓

ustanovení daným pro registrované podniky důležité pro obranu státu, nýbrž i ustanovením platným pro ostatní /neregistrované podniky důležité pro obranu státu, zejména pak ustanovením hlavy III., části 1 zákona o obraně státu a příslušným ustanovení prováděcích předpisů.

Dostane v opise na vědomost velitelství I., II., III., IV., VI., VII. sboru a ministerstvo pošt a telegrafů.

Praha, 27. květen 1938.

L.S.
MNO.

Za ministra:
Arm.gen. K r e j č í v. r.

Ministerstvo národní obrany.

Praha, 27. květen 1938.

Čj. 15.278 Dáv.gen.sekr.1938.

Důvěrné.

Věc: Zápis Radiojournalu, spol. s r.o. v Praze, do seznamu registrovaných podniků důležitých pro obranu státu.

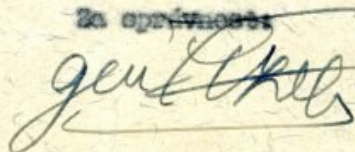
Hl.št./odděl.branné výchovy

Na vědomost.

Hl.št.-gen.sekr.03. poznamenává, že seznam registrovaných podniků důležitých pro obranu státu bude vydán až po ukončení provádění registrace podniků podle § 18 vl.nař. č.197/1936 Sb.s.a n.

Jde na hl.št./1., hl.št./2. a hl.št./odděl.branné výchovy, prec./2.oddělení a MNO-IV./2.oddělení.

Za správnosti

Hlavník hlavního štábu:
Arm.gen. K r e j č í v. r.

Zdroj: Vojenský ústřední archiv Praha, fond MNO, hlavní štáb, oddělení br. výchovy, r. 1938, K 337, signatura 32 3/3, 3/3 2.

Příloha č. 7: Přehled publikací informující tisk a veřejnost o práci rozhlasu.

15. VEŘEJNOST A TISK JSOU INFORMOVÁNY O PRÁCI ČS. ROZHLASOVÉ SPC LEČNOSTI TĚMITO PUBLIKACEMI:

Název publikace	Vydává	Období
Rozhlasová korespondence	Radiojournal	denně
„ „ zvláštní vyd.	„	občas
Krajinská rozhlasová korespondence	„	týdně
Rozhlasová korespondencia slovenská	„	„
Rozhlasová korespondence karpatoruská	„	„
Wochen-Kultur-Korrespondenz der deutschen Sendung	Urania	„
Radió Hirszolgalat (korespondence)	Radiojournal	3krát týdně
Školská rozhlasová korespondence	„	občas
Rundfunk und Schule	„	14denně
Pressedienst des tschechoslowakischen Rundfunks (pro cizinu)	„	měsíčně
Bulletin d'Informations concernant les émissions de la Radiodiffusion Tchecoslovaque	„	„
Zemědělský rozhlas československý	Redakce odborných rozhlasů v Praze	měsíčně
Dělnická rozhlasová korespondence		týdně
Zprávy rozhlasu pro průmysl, obchod a živnosti		14denně
Předběžné pořady československého rozhlasu	Radiojournal	čtvrtletně
Přednášky čs. rozhlasu (výběr přednášek)	„	občas
Rozhlas mladých	„	měsíčně
Radiojournal, programový týdeník	Orbis	týdně
Týden rozhlasu, programový týdeník	„	„
Programové zprávy krátkovlnného vysílání (česky, francouzsky, anglicky)	Radiojournal	měsíčně
Europa-Stunde, programový týdeník	Urania-Stiepel	týdně
Szivárvány (úřední list maďarského školského rozhlasu v Československu)	Dr. G. Borka	měsíčně
Freie Schulzeitung	Vychází v Liberci	8denně
Deutsche Bürgerschulzeitung	Vychází v H. Litvínově	14denně
Willmann Blätter	Vychází v Chebu	14 „
Lehrerinnenzeitschrift	Vychází v Mostě	14 „
Unsere Zeitung	Vychází v Praze	měsíčně

Pořady československého rozhlasu otiskují denně téměř všechny denní listy a některé týdeníky.

zdroj: POTUČEK, Jaroslav. ČESKOSLOVENSKÝ ROZHLAS. Ročenka Čs. rozhlasu 1937. Praha : Radiojournal, 1937, s. 110

Příloha č. 8: Ohlášení změny názvu časopisu Přehled rozhlasu (dokument).

PŘEHLED ROZHLASU
časopis posluchačů rozhlasu
Radio - Gramofon - Film

PRAHA II., KARLOVO NÁM. 8
TELEFON 431-35

PRAHA II., dne 12. prosince 1934.

Titl.
Policejnímu ředitelství
v Praze.

Oznamujeme, že dosavadní měsíčník "Přehled Rozhlasu" bude vycházet od 1. ledna 1935 čtrnáctidenně a to každého 5. a 20. měsíce, vyjímaje červenec a srpen.

Dosavadní název Přehled Rozhlasu měníme na titul "Svět mluví".

Ostatní údaje zůstávají beze změny.

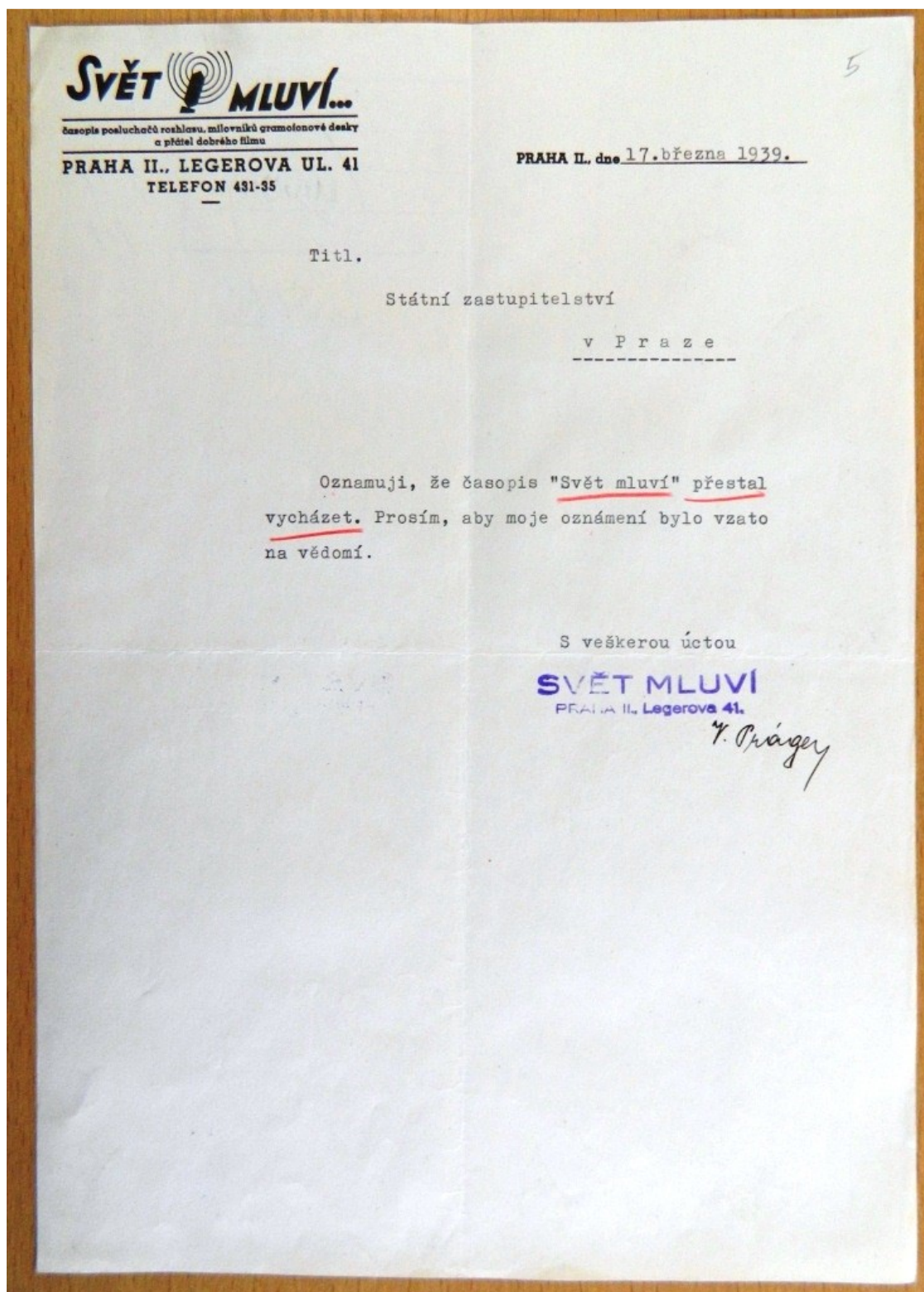
S veškerou úctou

PŘEHLED ROZHLASU
Praha II,
Karlovo nám. č. 8.

Práje

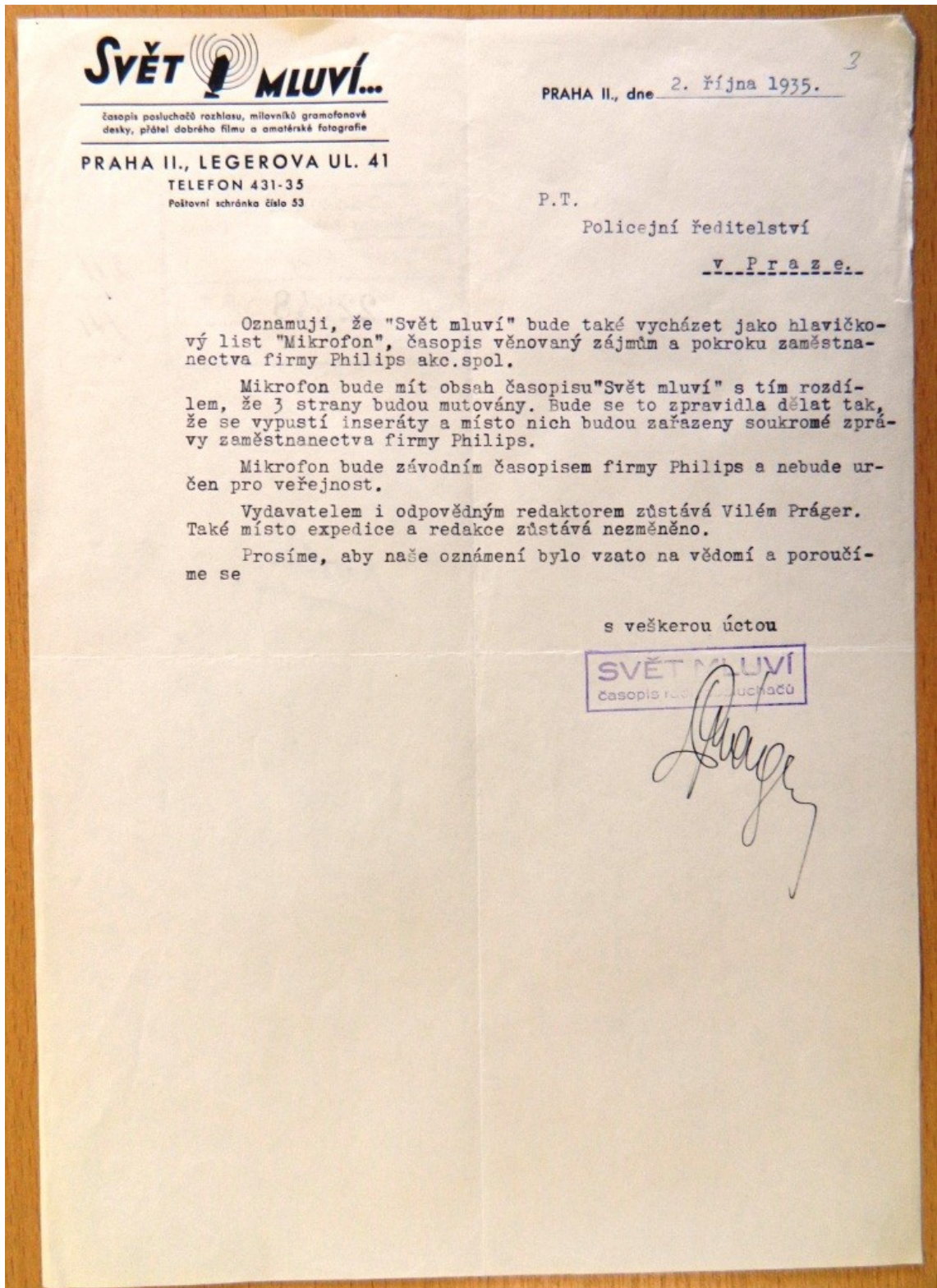
Zdroj: Národní archiv Chodovec. PŘ II – ODD Policejní ředitelství Praha 2 – oddělení tiskové, spolkové, bezpečnostní a dopravní, karton 293, sign. 211/14

Příloha č. 9: Ohlášení ukončení vydávání časopisu Svět mluví (dokument).

Zdroj: Národní archiv Chodovec. PŘ II – ODD Policejní ředitelství Praha 2 – oddělení tiskové, spolkové, bezpečnostní a dopravní, karton 293, sign. 211/14

Příloha č. 10: Ohlášení vydávání časopisu Mikrofon (dokument).

Zdroj: Národní archiv Chodovec. PŘ II – ODD Policejní ředitelství Praha 2 – oddělení tiskové, spolkové, bezpečnostní a dopravní, karton 293, sign. 211/14

Příloha č. 11: Foto Viléma Prágera (fotografie).

Zdroj: Národní archiv Chodovec. PŘ II – ODD Policejní ředitelství Praha 2 – oddělení tiskové, spolkové, bezpečnostní a dopravní, karton 293, sign. 211/14

Příloha č. 12: Policejní přihláška – Hilda Prágerová.

POLICEJNÍ PŘIHLÁŠKA

Ozvy hlásek a zvěřina	Příjmení: PRÁGEROVÁ	Rodinný stav: vdava	Povolání: v dom.	Cela: 19.	Měsíc: I.	Rok: 1940
	Jméno: Hilda	Nabob. vzrání: řídovské	Bydliště: L.S.R.	Číslo přílohy: 1000	M. st.: Prague	Okres: Brno
Jméno a příjmení: Emil Lederer		Místo: Praha VII. 1111		Číslo: 1111		
Matrika u ženatých (rozváděných): Jméno: Vilém rozená: Práger		Číslo (číslo):		Lice: W Smaltovy 3. 30		
Děti do 15 let, které žijí v domě s hláskami (rozváděnými):		Je-li v podnikání, u:		1. Den příchodu k práci (kvalifikace): 7. srpna 1945		
U pracoviště u zaměstnavatele: pas a datum		2. Podřízená by? ne		3. Byl-li zde pět? ne		
vyší úřad		Přechod bydliště (kde příchodu z domy poslední bydliště v domě):		Ulice: Prágerova 13. 1945		
Jsem majitelem motor. vozidla č.:		12. Může být také za prac. - úřad? ne		Podpis osoby hláškou posílá: Hilda Prágerová		
		Podpis majitelky bytu:		Podpis majitelky domu:		
		v: 1. IX. 1945		číslo: 343 a		

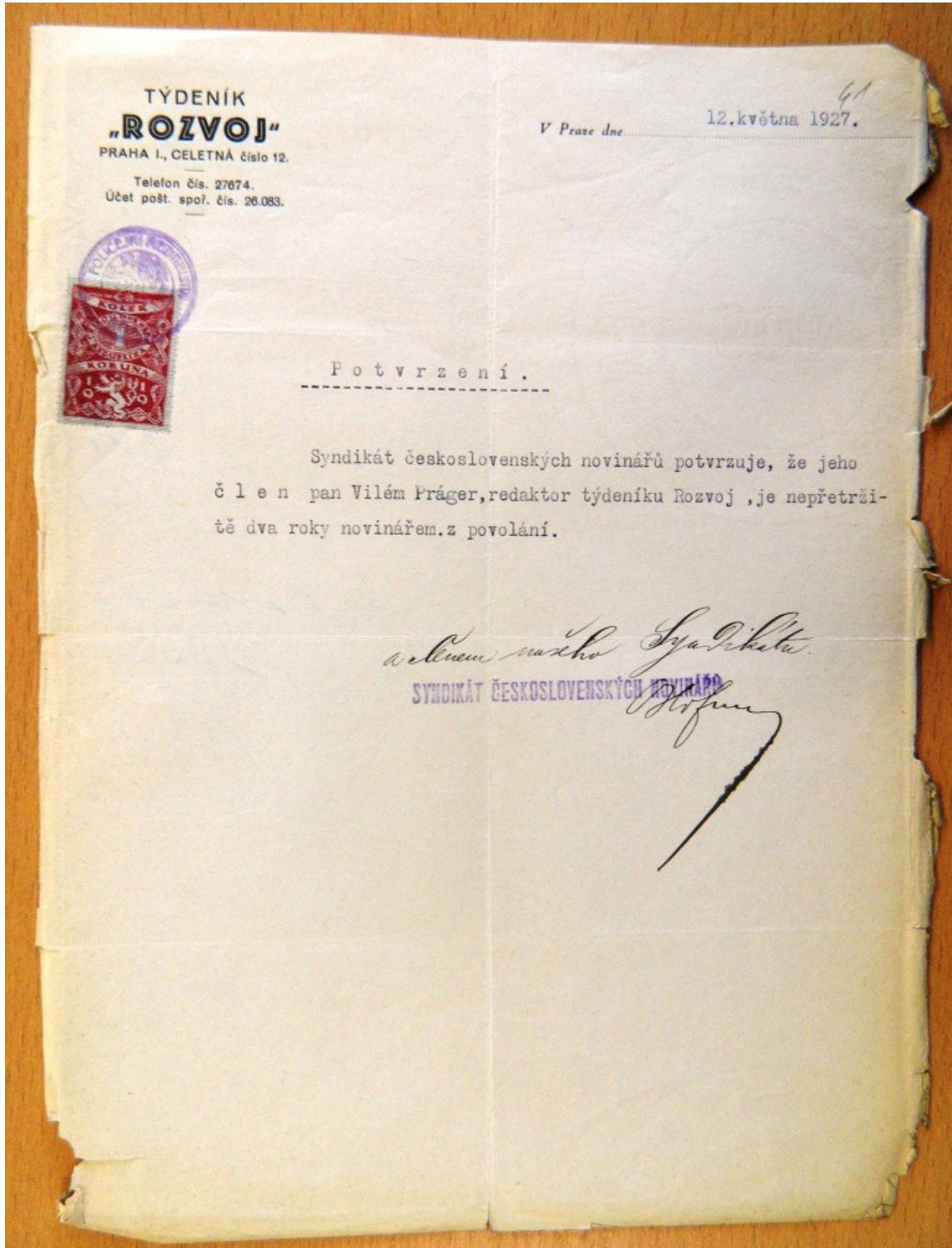
Státní tiskárna v Praze — 1105-65

Přesídlení.		Pro úřad.		Jiné změny.	
Ochůzka dne	Přesídil (kam)	Přihlášen dne	Hlášeno dne		
			13. II. 50	Mamila Vilém Práger prohlášen za majitel přev. z úřadu v Praze č. 1055/46/5.22 dne 11. II. 1948.	

Red. J. J. 38/43

Zdroj: Národní archiv Chodovec. PŘ II – EO Policejní ředitelství Praha 2 – evidence obyvatelstva. PŘ 1941 – 1951, karton 9026, sign. P/3321/1

Příloha č. 13: Potvrzení Syndikátu československých novinářů (dokument).

Zdroj: Národní archiv Chodovec. PŘ II – ODD Policejní ředitelství Praha 2 – oddělení tiskové, spolkové, bezpečnostní a dopravní, karton 293, sign. 211/14

Příloha č. 14: Memorandum Kruhu veřejné propagandy (foto archivního materiálu)

Vážený pán

T. G. M a s a r y k,
president Československé republiky

v P r a z e .

Velevdážený pane presidente.

Vývoj věcí doma i v zahraničí nutí k tomu, aby byla věnována zvýšená pozornost státní a veřejné propagandě. V zemích, jež opustily demokracii, je prováděna propaganda vládnoucího režimu velmi obratně. Tyto státy získávají přízeň veřejného mínění celého světa moderními propagačními metodami. Naše neodborná veřejnost snadno podléhá této, často dobře zastřeným, zahraničním manévřům, neboť v mnohých podnicích vůbec nepoznává, nevidí propagační úsilí namířené proti demokracii.

Vzpomínáme zejména důmyslných podniků revisionistů a odpůrců československé jednoty. Nové režimy pašují k nám svůj propagační materiál nepozorovaně. Zahraniční filmy, cizí rozhlas a tiskové agentury zásobují naši republiku skrytými a nežádoucími programy, zprávami a ilustracemi. Demokracie spoléhá se po staru na to, že se dobrá věc chválí sama, zůstává po této stránce v trvalé defenzivě. Přesto nutno v této souvislosti připomenout, že československá demokracie má ve státní propagandě výbornou tradici, vždyť za války i Vy, pane presidente, se svými spolupracovníky jste prováděl s velkým úspěchem propagandu. Také celý náš domácí odboj již od Jungmanna, Kollára a Havlíčka byl v podstatě velkorysou, houževnatou veřejnou propagandou myšlenky národní i státní.

Pozorujeme, že státy, v nichž není demokratických vlád, zhodnotí propagačně každý svůj podnik a tím získávají pro sebe přízeň. Naše demokracie bohužel nedovedla dosud účelně zdůraznit veřejné úspěchy své práce. Přešli jsme mlčením přestavbu Výloku, bratislavského přístavu, nemocnice na Bulovce, nových drah, sociálních opatření, kulturní činnosti na Podkarpatské Rusi a Slovensku, vranovské přehraď atd.

Doposud slaví hotové orgie propaganda negativní, která přísnou a mnohdy nespravedlivou a nevěcnou kritikou znehodnocuje i nejlepší díla vlády a režimu. Jsme svědky toho, že zásluhou této negativní propagandy mění se v očích veřejnosti přednosti a klady demokracie v její vady. Nápadné je to zejména u sociálních vymožeností.

Ani veřejné podniky nejsou u nás propagovány moderními způsoby. Uvádíme na př. nedosti dobré propagování půjčky práce, brannosti, daňové morálky, československé jednoty, státních drah, Malé dohody atd.

Jako pracovníci veřejné propagandy máme za svoji povinnost a odpovědnost upozorniti Vás, pane presidente, v této vážné době na nutnost cílevědomé, soustředěné a moderně vybavené státní propagandy. Přimlouváme se za to, aby byla zatím utvořena alespoň meziministerská komise, která by se zabývala otázkami sjednocení a zdokonalení veřejné propagandy. Tato komise mohla by pečovat o to, aby státní propagandě byla věnována patřičná pozornost a aby si akce takových resortů navzájem nekolidovaly. Pracovníci státní a veřejné propagandy rozhodli se neprodleně utvořit volné sdružení "Kruh veřejné propagandy" - jež by zcela nezávisle zasahovalo poradním hlasem do otázek veřejné propagandy a snažilo se seznámit veřejnost i rozhodující činitele s významem dokonalé státní propagandy.

Občanský styk meziministerské komise s účastníky Kruhu veřejné propagandy mohl by být věci na prospěch. Domníváme se, že na př. nedostatečnou a hlavně nesjednocenou propagandou cizineckého ruchu bylo způsobeno republice již dosti škod. "Kruh" rád na konkrétních případech ukáže, že myslí věc vážně a že je schopen své myšlenky také realizovat.

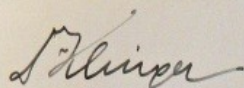
Prosíme Vás, pane presidente, abyste našemu podání věnoval laskavou pozornost a případně nás vyzval k zevrubnému rozkladu písemnému či ústnímu o nedostatcích a aktuálních úkolech naší státní propagandy.

S obsahem tohoto memoranda vyslovili souhlas:

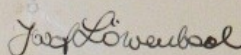
Dr Jan Brabec, red. Ant. Cekota, Prof. dr Ernest, Jiří Havelka,
red. J. Herben, red. Hlaváč, dr Jan Kose, dr Jan Hiller, Ing.
J. Kotrbáček, Ph.dr B. Markalous, Ing. Frant. Munk, vrch. řed.
Řezáč, dr Otta Štross, Ing. Miroslav Sutnar, Bertý Ženatý.

Račte, velevážený pane presidente, přijmout

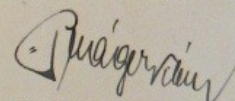
ujištění naší úcty:

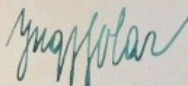
Dr Miroslav Klinger,
Nusle, Palackého 585.

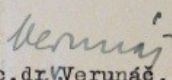
Josef Löwenbach,
Smíchov, Husova 20.

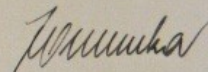
Vilém Práger,
Praha, Legéřova 41.

Ing. J. Solar,
Vinohrady, Pochova 76.

Doc. dr. W. Verunáč,
Dejvice, Neherovská 1522

Jar. Veverka,
Praha XII.,
Mikovcova 4.

V Praze dne 27. srpna 1934.

Příloha č. 15: Rubrika Sloupce veřejné propagandy

SLOUPCE VEŘEJNÉ PROPAGANDY

Dr. Jan Brabec:

Stručné zásady propagace

Prvým předpokladem úspěšné propagace je jasné uvědomení si jejího cíle. Tak jako v každém jiném lidském jednání tak i v propagaci dopouštíme se bez jasného uvědomění cíle nutně mnohých chyb a nákladných omylů.

Proto před každou propagační činností, ať celkovou nebo i jen její jednotlivou částí, je třeba si položit otázku: »Čeho chci tím dosíci?« a mít na ni úplně přesnou odpověď.

Jde totiž prostě o to, že teprve tehdy, mám-li jasnou odpověď na otázku, čeho chci propagací dosíci, mohu i dáti dobrou odpověď na základní otázku druhou, t. j. jak tohoto cíle dosíci.

Přesné stanovení propagačního cíle je však nutné i z důvodů, abych tak řekl, operačních. Nejsou-li totiž všichni činitelé, kteří propagaci provádějí, jasné a přesně uvědomeni o propagačním cíli, tu je nejen možné, ale i pravděpodobné, že podle jejich různých názorů bude propagace směšována s cíli jinými, což její účinnost nemůže ovšem být nijak ku prospěchu.

Každá propagace má tudíž mít předem stanovený jeden hlavní či základní cíl. K jeho dosažení nevede ovšem obvykle přímá cesta, nýbrž je nutno se ubírat přes, abych tak řekl, účelné body, jejichž obsazení nám umožní a vede k dosažení cíle hlavního. Můžeme je nazvat cíly postupovými nebo dílčími.

Účelná propagace předpokládá tudíž: jasné stanovení jejího cíle, vhodné určení cílů postupových či dílčích a nalezení nejvhodnějších způsobů, jak těchto cílů dosíci.

Má-li člověk něčeho dosíci, je k tomu v každém druhu lidského snažení třeba tři podmínky: znalosti, správného postupu a dovednosti, t. j. musíme předem vědět, co je vhodné a co není, musíme tyto své znalosti uplatňovat plánovitě a musíme mít i lidi, kteří by je uplatnití dovedli.

Propagace je hromadné působení na lidskou mysl. Proto si nejprve promluvíme o tom, jak na ni působit, načech jakými prostředky lze tak činit a posléze o jejím plánování.

Jak působiti propagandou.

Každý člověk je více méně založen egocentricky, t. j. domnívá se, že tak jako on usuzuje, usoudí i jiní lidé, že co vi on, je i jiným známo a že co by působilo na něho, bylo by i u nich působivé.

Toto mylné domnění je v propagaci největší příčinou ztrát a plýtvání. Chceme-li je vyloučit a provést svou propagaci opravdu účinně a pokud lze s co nejmenším nákladem, musíme si jako naprosto nezbytný požadavek uvědomit, že propagace má odpovídat těm, na něž chceme působit.

Má jim odpovídat: 1. fyzicky, 2. psychicky.

Fyzická účinnost propagace.

Tento požadavek prostě znamená, abychom svoji propagaci prováděli tam, kde jsou lidé, na něž chceme svoji propagaci působiti. To znamená, že dříve nežli přikročíme k provádění propagace, musíme si objektivně zjistit, jak bychom tyto lidi svou propagací co nejúčelněji a s co nejmenším nákladem zasáhli.

Je to otázka vhodné volby způsobů provádění propagace, t. j. zda ji budeme prováděti časopisy a kterými, zda plakáty a kde bude plakátováno, zda letáky a jak je rozšíříme atd.

V tomto ohledu se mnoho plýtvá. A to jednak z toho důvodu, že mnozí lidé soudí podle sebe (na př. myslí si, že noviny, které oni čtou, čte každý), jednak i z toho, že používáme propagačních prostředků, jež mohly býti účinnými kdysi, ale naprosto ne dnes. V dřívějších dobách způsobila třeba úřední vyhláška, nalepená na návěstích ve formě textového plakátu, skutečný rozruch. Dnes jich, kromě výjimečných případů, nikdo nečte, avšak přes to se jich konservativně používá dále.

Nechceme-li se dopouštěti těchto omylů, tu musíme si předem objektivně vyšetřit, jakým způsobem bychom svou propagací co nejúčelněji a s co nejmenším nákladem do myslí lidí, na něž chceme působit, dostali.

Předpokládá to, že si objektivně odpovíme na otázky, jako: Kde tyto lidé žijí? Co čtou a kdy čtou? Kde a kdy se obvykle shromažďují? Která národní neb místa v krajině a pod. nemohou ujiti jejich pozornosti? Atd.

Správné a objektivně vyšetřené odpovědi na tyto otázky mohou znamenati velmi podstatné zvýšení účinnosti reklamy a tím i značné úspory při jejím provádění.

Psychická účinnost reklamy.

Základ propagačních znalostí i dovedností! To je otázka, jakými apely působiti na lidské mysle v našem případě tak, aby lidé, na něž chceme působiti, došli k názoru a chovali se tak, jak si přejeme.

Předpokládá alespoň základní znalost psychologie, vědy o lidském chování a pak speciální znalost názorů, přání a tužeb těch, na něž chceme v daném případě působit.

Až do dob zcela nedávných panovalo přesvědčení, že člověk se chová či jedná podle svého rozumu. Že má svobodnou vůli atd. Teprve moderní psychologie vyvrátila tuto pověru a ukázala nám, že chování rozumové není nikterak tím hlavním a nejčastějším, ale že mnohem důležitější jsou pudy a city. Tento mylný názor držel se tak dlouho, protože dobře hovoří lidské ješitnosti, jež má rovněž pudový základ.

Ne přišli přesně, ale pro nás úplně postačující, můžeme říci, že lidské chování závisí na potech, citech, vycitěch a rozumu.

Pudy.

Původ pudů není vědě dosud dosti jasný. Převládá názor, že pudy jsou jakýmsi dědičným vývoje celé lidské rasy. Že je to něco, co je

Der heiserer Fuchser die Heuschrecken,
Sonne der Heuschrecken
Der große Kampf der Heuschrecken
Sonne im her heiserer Heuschrecken!

Ukážka rakouské propagandy: Rakovníci žádají ve jménu Andree Hofra osvobození svých Tyrol.

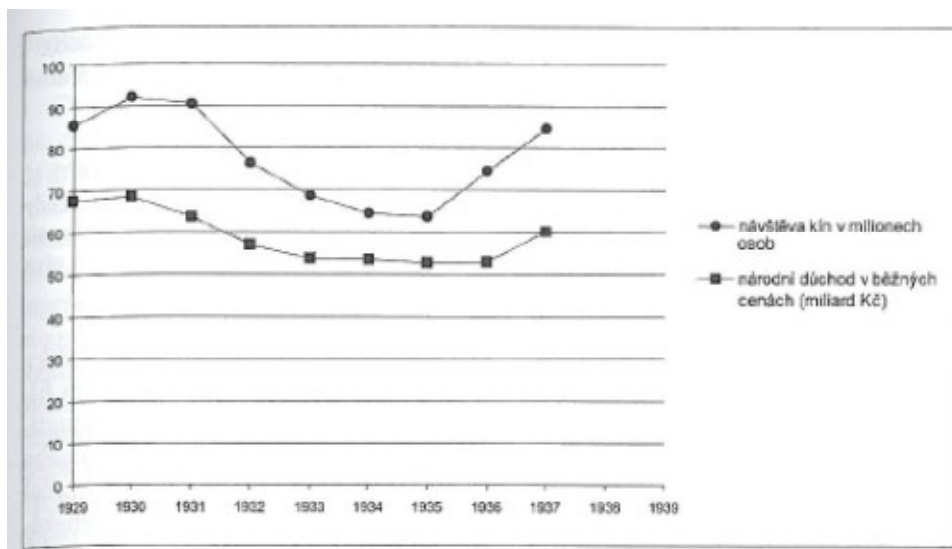

Wir wollen frei sein, wie die Väter waren -
Über den Tod als in der Knechtschaft leben.

V Rakousku jsou volně prodávány pohlednice, propagačními způsoby připojení jiných Tyrol k Rakousku.

JAROSLAV MEZERA
knihtiskárna
Karlín, Královská tř. 24
provádí
veškeré tiskařské
práce co nejpečlivěji

Příloha č. 16: Úhrnná návštěvnost československých kin v letech 1929 – 1937 (graf)

zdroj: SZCZEPANIK, Petr. *Konzervy se slovy*. Vyd. 1. Brno : Host - vydavatelství s.r.o., 2009. 528 s. ISBN 978-80-7294-316-6. s. 110

Příloha č. 17: Vývoj názvu a podtitulu časopisu Svět mluví (foto části strany časopisu)

zdroj: *Přehled rozhlasu*, leden 1932, 1(1 - 2), 1

zdroj: *Přehled rozhlasu*, květen 1932, 1(5), 1

zdroj: *Svět mluví*, 9. 1. 1935, 4(1), 1

Příloha č. 18: Fotografie na titulní straně časopisu Svět mluví – ročník 1935 (foto první strany časopisu)

Ročník IV. Číslo 4

SVĚT ! MLUVÍ..

20. února 1935 Cena Kč 1:50

Časopis posluchačů rozhlasu, milovníků gramofonové desky, přátel dobrého filmu a amatérské fotografie

SYN POUŠTĚ A RADIO

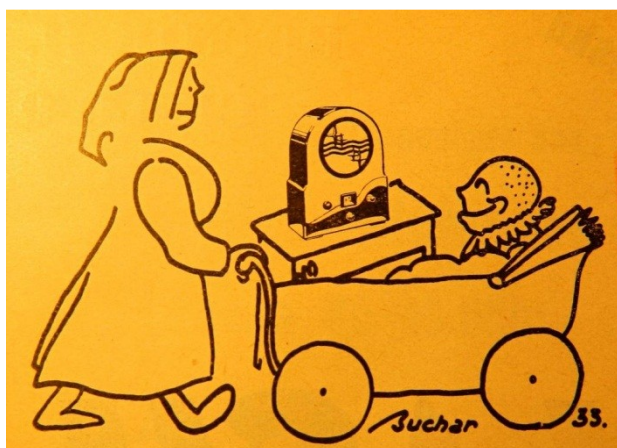
Bílé skvrny, znamenající neprobádané končiny, mizí velmi rychle ze všech map celého světa. Brzy nebude jediné kraje, v němž by nestanula noha bílého muže. Civilisace proniká všude, prostupuje zvyky domorodců a přetváří tak tvář světa. Tam, kde vládly poměry, tam, kde se žilo neuvěřitelně primitivně, tam dnes přicházejí lékařství, řád a vyšší životní formy.

A tak se šíří světem i radio. Je sice ještě mnoho zemí, kde je rozhlas ještě neznámý anebo alespoň nerozvinutý, ale tento stav nebude dlouho trvat. Neboť tam, kam rozhlas přišel, všude vzbudil neobyčejný zájem a všude byl vřele přivítán. A tak nás dnes už ani valně neudivuje, že na příklad takový Arab, syn pouště, k němuž si nutně představujeme bujného koně, koráby pouště — velbloudy, nargileh, černou kávu, bílý burnus a širé rozlohy obrovských pouští, dovede se intenzivně zaposlouchat do hlasů světa, jimž naslouchá svým přijímačem.

1944/98C rrrlls

zdroj: *Svět mluví*, 20. 2. 1935, 4(1), 1

Příloha č. 18: Příklady kreseb v časopise Přehled rozhlasu (Svět mluví). (foto části strany časopisu).

Zdroj: Buchar. *Přehled rozhlasu*, září 1933, 9(2), 2

Zdroj: Alaks. *Přehled rozhlasu*, září 1933, 9(2), 7